

Palvelujärjestelmän uudistus R4 erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Vanhus- ja vammaisneuvosto 26.02.2025 § 9

Valmistelija

Niina Piiparinen, puh. 044 753 0283

Pohjois-Savon hyvinvointialue pyytää lausuntoa erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksesta.

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen (R4) keskeiset sisällöt.

Erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksen taustalla on hyvinvointialueen uuden organisaation integraatio- mahdollisuuksien hyödyntäminen, talouden reunaehdot sekä henkilöstön saatavuus. Uudistuksessa vahvistetaan erikoissairaanhoidon tukea perusterveydenhuoltoon, tehostetaan läpi erityispalveluiden henkilöstövoimavaran käyttöä, vahvistetaan omaa tuotantoa ja vähennetään siten ostopalveluita, uudistetaan organisaatio- ja johtamisrakenteita uudistuvan toiminnan edellyttämällä tavalla sekä parannetaan tilatehokkuutta lisäämällä palvelutuotannon ja hallinnon tilojen yhteiskäyttöä sekä tiivistämällä tuotannon tilankäyttöä. Uudistuksen yhtenä perustana on sähköisten palveluiden lisääminen ja sitä toteutetaan siten, että digitaalinen asiointi ja etävastaanotot lisääntyvät kaikissa hoitoprosessin vaiheissa. Palveluita tullaan yhteensovittamaan moniammatillisella ja monialaisella työskentelyllä, toimintamalleja kehittämällä ja henkilöstön yhteiskäytöllä.

Osa-alueittain painotettuna avoterveydenhuollon poliklinikkatoiminnan uudistuksessa tavoitteena on poliklinikkaprosessi, jossa potilas hoidetaan nykyistä sujuvammin. Leikkaustoiminnan ja invasiivisten toimenpiteiden uudistuksessa tavoitteena on viiveetön, sujuva ja lyhytjälkihoitoiseen kirurgiaan painottuva toimintamalli erikoisaloittain suunniteltuna. Päivystystoiminnan uudistuksessa tarkastellaan päivystysaikaista palveluntuotantoa kiirevastaanotto- ja päivystystoiminnan osalta nykyistä enemmän kokonaisuutena sekä toiminnallisesti että alueellisesti. Integroidun uuden opetusvastaanotto-toiminnan laajentumisen keskeisenä tavoitteena on monialaisen koulutuksen ja opetuksen vahvistaminen, koulutus- ja harjoittelupaikkojen lisääminen, perusterveydenhuollon osaamisen vahvistaminen sekä monipuolinen ja turvallinen oppimis- ja palveluympäristö eri alojen opiskelijoille. Opetusvastaanotoilla vaikutetaan palveluiden saatavuuteen erityisesti perusterveydenhuollossa, mutta erikoissairaanhoidon fyysisesti läheisellä tuella.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallitus (Ahall 10.2.2025 § 44) on lähettänyt päätöksellään luonnoksen lausunnoille mm. kuntiin ja lakisääteisiin vaikuttamistoimielimiin. Lausunnot pyydetään jättämään 28.3.2025 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kirjaamoon.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Kaavin kunnan vanhus- ja vammaisneuvosto lausuu erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistuksesta seuraavaa:

Kaavin kunnan asukkaista lähes 40 prosenttia on yli 64 -vuotiaita (Tilastokeskus 2023) ja kaikilla henkilöillä ei välttämättä ole edellytyksiä (puuttellinen osaaminen, ei internet-yhteyttä eikä asianmukaisia laitteita) ja mahdollisuutta sähköisten palveluiden, digitaalisen asioinnin ja etävastaanoton käyttöön. Myös vammaisten voi olla hankalaa käyttää sähköisiä palveluista. Eli palvelut eivät ole saavutettavia ja lisäävät eriarvoisuutta eri henkilöryhmien välillä. Itä-Suomen yliopistossa tehdyn tutkimuksen mukaan yli 75-vuotiaat henkilöt kohtaavat haasteita digitaalisten palveluiden käytössä ja jäävät usein jopa kokonaan niiden ulkopuolelle.

Päivystämistoiminnan ja yleislääketieteen kiirevastaanoton keskittäminen pelkästään KYS Puijon sairaalaan ovat Kaavilla asuvien potilaiden kannalta erittäin huono ratkaisu, koska välimatkat ovat pitkiä (yhteen suuntaan jopa 90 kilometriä). Julkista liikenteen saatavuus on heikko, samoin KELA-taksien. Pitkä välimatka voi myös heikentää potilaan tilaa. Keskittämisen seurauksena lääkäriin pääsy voi viivästyä ja hidastua, jos jonotilanne kasvaa.

Leikkaussalitoiminnan tehostamisen osalta potilasturvallisuus voi heikentyä nopean kotiutumisen vuoksi, ja varsinkin ikääntyneet voivat tarvita pidempää seurantaa sairaalahoidossa. Varmistetaanko kotiin vietävien palveluiden resurssointi, että ne ovat riittäviä, kukaan ei jää ilman hoitoa ja ovat saatavilla nopeasti. Jos seurantakäynneistä karsitaan, niin havaitaanko mahdolliset leikkauksen jälkeiset komplikaatiot? Myös potilaiden tietoisuus omasta toipumisesta voi jäädä epävarmoiksi, jos he eivät saa toipumiseen tarvittavaa tukea. Siirretäänkö tässä hoitovastuu omaisille?

Opetusvastaanottojen mahdollisuus opiskelijoille on hyvä asia, mutta kaikki potilaat eivät välttämättä halua tulla hoidetuksi opiskelijoiden toimesta ja hoitoprosessit voivat olla pidempiä kuin tavallisesti. Opiskelijoiden ohjaaminen vie aikaa ja näin ollen voi kuormittaa ohjaajaa ja hidastaa vastaanottojen toimintaa.

Kaavin kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston näkemyksen mukaan edellämainitun perusteiden R4 uudistamistoimenpiteissä on paljon riskejä, jotka heikentävät mm. terveydenhuollon saavutettavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta.

Päätös Ehdotuksen mukaan

Toimenpiteet ja otteet Kunnanhallitus

Kunnanhallitus 24.03.2025 § 50
29/00.04.02/2025

Valmistelija Harri Korhonen, kunnanjohtaja, puh. 044 493 8304

Vanhus ja vammaisneuvosto on lausunut 26.02.2025 § 9 Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmä uudistuksesta R4, joka koskee erityissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaanhoidon järjestämistä.

Vaikutusten arviointi	Kuntastrategian ydinarvo: Teemme parhaamme, jotta jokaisella olisi hyvä elää Kaavilla.
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää Kaavin kunnan lausunnoksi palvelujärjestelmä uudistuksesta R4 vanhus- ja vammaisneuvoston 26.2.2025 § 9 laatimaa lausuntoa.
Päätös	Esityksen mukaan.
Toimenpiteet ja otteet	Pohjois-Savon hyvinvointialue